

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. I ker. Egy hóra. I ker. 50 HLL. Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .		Főszerkesztő: MEGEDŐS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
--	--	--	---

A szabadelvűség ujjaszületése.

Debreczen, szeptember 30.

Wekerle miniszterelnök a mai délelőtt folyamán ismét megjelent a király előtt, de ez a kihallgatás is inkább informatív jellegű volt. Döntés a mai audiencián semmi irányban sem történt. A király a Wekerle-kabinetet megbízta az ügyek továbbvitelével és a legközelebbi napokban több politikust fog kihallgatni a helyzetről. Kossuth előrelátólag szombaton, a jövő héten pedig Andrassy és Tisza fognak a felség előtt megjelenni.

Ilyen körülmények között bizonyos, hogy október 5-ig, vagyis a Ház legközelebbi üléseig a kormányválság nem lesz megoldva. Ennélfogva a Ház üléseit majd ismét el kell napolni. Döntő lépések a kibontakozásra nézve csak október hó közepe felé várhatók.

A függetlenségi pártban, de különösen a Justhék táborában a helyzetet kedvezően itélik meg. Azt mondják, hogy a Kossuth és Justh által összeállított mérsékelt kormányprogram meg fogja nyerni a király hozzájárulását. Egy tiszta függetlenségi kabinet kellő garanciákat nyújthat arra, hogy ezután konszolidált vi zonyok következnek.

Az ország liberális elemei nagy örömmel üdvözlölnék a függetlenségi kormányzást. Az alkotmány és néppartra

támaszkodó Wekerle—Andrassy-kabinet összes ténykedése reakciós mederben mozogtak. Kossuthról és Justhról mindenki tudja, hogy hamisítatlan liberális irány hívei. Ők a magyar politikát ismét vissza fogják terelni a régi szabadelvű alapokra, melyek nem étek a felekezeti és nemzetiségi gyűlölködés szításából.

Az Andrassy-tábor ugyan erősen törtet a hatalom után. Egyik ifju stréberje, Návay Lajos, aki éppen most pottyant le a képviselőházi alelnökség uborkafájáról, már meg is írta egyik bécsi lapban, hogy ők, az alkotmány pártiak semmit sem kérnek a nemzet számára, csak a hatalmat, a kormányt, a saját becses személyük számára. Szóval az alkotmánypárt és fekete szövetségese, az ugyancsak hatvanhetes néppárt eszeveszetten rohannak a királyi mentőkocsi után, nem azért, hogy a zászlót visszavivják, hanem hogy ők maguk tovább élhessenek. Deák lobogóját ők maguk adták a függetlenségi párt kezébe. Nekik arra semmi szükségük nem volt. Az alkotmánypárt összehancurozott a néppárttal, amely csak Béccsel szemben volt 67-es, de a honi földön volt minden, ami alkalmas volt ténnyelődésre, hatalom szerzésre s ha kellett, függetlenségi pártiak eltántorításával demonstráltak katolikus címmel kidiszított néppárti vállalkozásaikon rendületlen negyvennyolcasságukat. Jezsuita kalpagon

zarándokoltak Bécsbe Lueger papájukhoz: tollharcaikat hosszú ideig a „Vaterlan”-ban vívták. Itthon aztán sarkantyut pengettek s panyókan viselt dolmányukban kuruckodtak.

Az alkotmánypárt nem Deák törvényeinek öreivel barátkozott. Dehogy barátkozott! Akik e törvényt hirdették bibliajuknak, azokat kirugdosták a közéletből. Nagyobb bűn volt a Tisza-pártiság a darabontságnál s még az emlékeztetést is irtották azoknak, akik valaha ehhez a táborhoz huzódtak. Az alkotmánypárt gyűlöletének a vetéséből sarjadt ki a néppárti bürok s most csudálkozva látják az alkotmánypártiak, hogy ezt a termést nem ismerik el a Deákéknak az őszabadelvűek s rokonszenvük inkább hajlik a függetlenségiékhöz, akik Deák alkotásából átvették és őrzik annak éltető szellemét: a szabadelvűséget. Azt, amely törvényes leszármazottja Kossuth szabadelvűségének.

Ez a szabadelvűség az az egységes program, amely egyesíteni tudja és fogja az ország minden józan polgárát felekezetre, nemzetiségre való tekintet nélkül.

Péter király Bécsben és Berlinben.

Belgrádból táviratozzák: Megbízható forrásból jelentik, hogy Péter király ez év őszén külföldre utazik és mint végleg megállapították, minden körülmények között meglátogatja a bécsi és berlini udvart.

Esti violák . . .

Írta: **Salgó Margit.**

II.

Mikor másnap a fiatalok lefelé mentek a szállodából a kávéház felé. Ena szokatlanul szórakozott volt. Elegáns nyulánk alakján csak úgy feszült a fehér vászon ruha s fehér kalapja alól kikanditáltak barna fűrtel. Az arca, mint mindig, halovány rózsaszínű volt, mint egy nagyon régi rózsakoráll. Fehér cipőbe bujtatott lábacskáival idegesen rugta hátra olykor szoknyáját.

Mikor a kávéházba értek, Ena nyugtalanul nézett körül. Pistát kereste, vagy csak a jelenlevőket szemlélte? Nem tudni biztosan, annyi bizonyos, hogy egy arcizma se rándult meg, mikor félórával később belépi látta derült, mosolygó arcával.

A kávéház ablakain beömlött a reggeli napsugár, fényben, melegben fűrésztött mindent; a hófehér asztalterítők, az ezüstne-műek, a karesu száru olasz rózsák, a falakon teleaggatott velencei tükörök s kristályok csillogtak, fénylettek, sziporkáztak a napfényben. Az egész terem olyanfele volt, mintha egy nagyon szép szőke, fehérbőrű fehérruhás bájos asszony lett volna.

Ena érdeklődve fordult Pista felé. Tudja isten, szívesen nézegette annak örökké derűt arcát, mintha állandóan napsugaras vidéken járt volna s örökké érezte volna annak melegét. Valami nyugtató volt Pistának egész modorában es temperamentumában.

Pista leült Ena mellé. Ránézett, csak úgy, mint mikor az ember valami nagy mondása előtt még megnézi, akihez szólni akar, aztán megszólalt:

— Ebéd után természetesen utazunk?

Ottó felig natat fordítva az asztalnak, cigarettázott s egy olasz dalt fűtyült és váltavont.

Ena pedig ránézett Pistára.

— Ha maga akarja? — szólott nagyon halkán.

Pista nem tudta vagy nem akarta a hangot megérteni, csak a szavakat értette. — No majd beszélünk meg róla. Most egyelőre eszünk.

Mialatt Pista evett, Ena egyik kezére támasztva fejét, egy notácskat ütögetett a márvany asztalon. Szép szemével kinézett az üvegablakon át a keklő tengerre s hogy végigsikított tekintete az égen, vizen, a parton sétáló tömegben, a kávéház pompéji berendezésén, a kis piccolókon es végre a fér-

jén, önkénytelenül azt kérdezte önmagától: „Minek vagyok én itt?” Es nem birt reá választ adni. Olyan hidegnek, üresnek, céltalannak találta ezt az egész életét, olyan komornak, szürkének a szép olasz napot, mintha legalább is Izland hófódte gleccserei között jártak volna.

De mire Pista megette a hatalmas menüt, azalatt Ena végzet komor gondolataival. Mosolyogva fordult Pistához:

— Szerezzen egy gondolat.

— Kérem, kérem; es Pista már futott.

Öt perc múlva már kinn ringott csónakjuk a szelid keklő tengeren. Enyhe szél fujdogált, pajkosan úzve a bárkát s mintha az egész víz gyémántporral lett volna behintve, úgy ragyogott, szikrázott a tenger felszine.

Ena arcára valami megindult szelid mosoly költözött. Jéghideg természete felolvadt a természet csudás nagy alkotásában. Egy kissé fel is sóhajtott.

Pista nem vette le szeméit az asszonyról. Nézte az ő állandóan derült arcával.

— Es Ottó miért nem jött? kérdezte.

— Nem tudom. Ő különben sem barátja a csónakázásnak. Egyszer, mint egész kis diák egy lélekvesztőn elindult a Balatonon es a hullámok feldöntötték es másnap félíg

A hölgy közönség

Szíves tudomására adom, hogy **modell kalapok** megérkeztek es ugy kis a legdivatosabb párisi es bécsi lányok valamint hölgyek részére a legjutányosabb **Jungreisz Mari utóda** **Piac-u 50.** árban árusítom Tisztelettel: **Elárulató és közlányok felvételnek.**

Az 1848: XX. t.-c. végrehajtásáért.

Az ORLE. és a szekularizáció.

A lelkeszkongresszus második napja.

Ma folyt le az országos református Lelkeszgyűlés kongresszusának második napja. A közgyűlés iránt kevéssé sem csappant meg a kongresszusi tagok érdeklődése a kistemplomot ma is megtöltötték a lelkesek és az érdeklődő közönség.

A napirend kiemelkedő pontja az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtásának tárgyalása volt. A kongresszus — látva, hogy a kormánytól a törvények végrehajtását nem lehet remélni — azt a határozatot hozta, hogy a testvéregyházak vezetőségével együtt, ha azokat meg lehet nyerni, a koronás király elé járul.

A közgyűlésekről szóló tudósításunk itt következik.

Bevásárlási szövetkezet.

Kilenc óra után nyitotta meg a kongresszust dr. Baltazár Dezső elnök. Ezután hozzáfűztek a napirend tárgyalásához. Kocsis József sonkádi lelkész a közös bevásárlási szövetséget ismertette. Elmondotta, hogy ő kezdeményezte ennek a létesítését. Ő emel adja tudtára a kongresszusnak, hogy eddig már 2037 tag jelentkezett. A reform tehát a gyakorlatban is bevált. Határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint, mondja ki a közgyűlés, hogy a magyar közös bevásárlási szövetséget erkölcsileg támogassa s egy szűkebbkörű bizottságot alakítson az országos szervezés egységessé tételére érdekében.

Ferenczy Gyula dr. szólt hozzá az indítványhoz. Kifejtette, hogy az eszmét helyesnek és praktikusnak találja, de mas uton oldaná meg a kérdést. A kivételre nézve azt szeretné, ha összekötetésbe lépne az ország kereskedőivel s kedvezményt nyernének, amely azonban ne az Orle-é, hanem az egész közönségé legyen. Azt proponálja, hogy szavazzon köszönetet a közgyűlés az

holtan találták meg a tulsó parton. Ilyen körülmények között nem nagyon rajonghat a csónakázásért.

Pista halgatott. Mintha nem is neki beszélte volna el Ena ezt a történetet.

— Miért halgat olyan álhatatosan?

— Ismét hatalmába kerített a tegnapi hangulat. En nem akarom magat megeríteni Ena, de én különösnek találom ezt a mi barátságunkat. Ma is elmegyünk mi ketten csónakázni és úgy teszünk, mintha az az ember, a maga hites ura nem is közénk tartozna. Engedjen meg, de én úgy érzem magam ilyenkor, mintha maga Ena nem az urával, hanem velem kelt volna egybe s most mi ketten lennénk nászuton. Hat nem különös ez?

— Nem, felelt kna merően a vizre nézve.

— Nem? kiáltotta Pista félig nevetve félig csodálkozva, ez nem különös?

— Nem. Miért nem jött ő is velünk?

— De miért nem maradtunk mi is otthon?

Ena egy árnyalattal halványabb lett. Nagy sötétkek utokzatos szemel különös fényben égtek. Halkan odaszólt Pistának:

— Kérem fordítsa vissza a csónakot.

Pista mosolygott és megsimogatta az asszony kezét.

— Haragszik? Ugy-e megbántottam?

Kiváló finom és divatos
férfi vagy gyermek
ruhák

KENDE

férfi szabó cégnél kaphatók
DEBRECZEN, Piacz-utca 55.
.: (Hungária kávéház épületében). :.

ügy lelkes apostolának, Kocsis Józsefnek, a költéségeit törítsék meg, a központi vásárlási szövetkezet vezetésének szálai az elnök kezébe jussanak össze s a Kocsis József javaslatát az általa jelölt s megindokolt módosításokkal fogadják el.

Kovács László szerint a percent engedményben a népet is részesíteni kell, mert csak így nyerhetik meg az ügynek.

Szilva István az ajánlja, hogy az egész ügyet az Orle kezelje.

Varga Károly reflektál az előadói javaslat arra a passzusára, hogy minden lelkes erkölcsi kötelességének tartsa az ügyet pártolni. Erkölcsi kötelességet üzleti dolganban ő nem vállalhat, de azt hiszi, a többi lelkesztársai sem. Ezért kéri ezt a kitévélt törölni.

Hozzá szólt a kérdéshez Ács Lajos is. Végül is a Kovács József indítványát fogadják el a Varga Károly által kifogásolt erkölcsi szó kihagyásával.

Csiky Lajos ismertette ezután Öry Tamás javaslatát a kultusz-reformjáról, amelyben szerepel a mezőn tartandó istentisztelet, halottak napjának megtartása és más hasonló, a katolikus liturgiára emlékeztető reform. A kongresszus a javaslatot ellenszenvvel fogadta, majd kiküldött egy bizottságot azzal az utasítással, hogy a kultusz egészséges reformjáról javaslatot dolgozzék ki.

Az 1848: XX. t.-c.

Az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtásáról Nagy István kisújszállási lelkész tartott előadást. Részletesen ismerteti a 48:XX. t. c. történetét. A törvény ma sincs végrehajtva, ami rendkívül nagy sérelme a protestáns egyháznak. A mai kormánytól nem is lehet várni ennek végrehajtását, sőt ma ez a klerikális kormány — ugymond — sokáig uralmon marad, féő, hogy a protestáns középiskolák csődöt mondanak, mert az államsegélyt megtagadják tőlük. Végül határozati javaslatot terjeszt elő.

Kájel Endre tüzes forrású beszédet mondott a szekularizáció mellett. Magyarországon ma csak két helyen vannak férfiak; a szalmakunyhókban és a kálvinis parókiaikon. Ne tagadják meg magukat. Álljanak férfiasan és erősen meg a szekularizáció mellett. Tartásuk ezt az eszmét mindig felszínen, ne hagyják elaludni sohasem. Oltsák be a nép lelkébe és akkor az eszme győzelmet fog aratni, mert hisz a nép olyan

Jobb lenne, ha én elutaznék. Maguk békében tovább utaznának, s én nem látatlanokodnék folyton maguk mellett. Ugy-e haza menjek?

Enának egy kissé megreszketett a hangja.

— Nem, ne menjen haza, mondotta néki.

— De jobb volna, higgye el édes Ena jobb volna. Maga talán még bele is szeretne az urába.

Enának égni kezdett az arca, lassan fordult a csónak s ők a víz felett siklottak vissza a parthoz. Épen déiben érkeztek a parthoz s amint kiugrottak a gondolából, Velence összes templomainak harangja egyszerre megkondult. Zúgtak, recsegték, csilingáltak a hatalmas vasszerszámok s Pista odaszógtá Enának.

— Olyan ünnepélyes ez a pillanat. Ugy érzem, mintha most mennék esküdni a templomba s ez a harangzúgás nekünk szólna.

Ena meghajította fejét, s a szeméibe könny szökött. Mintha az ég egyszerre beborult volna, s a napsugár, mely véggömölyt a palotákön, egyszerre eltűnt.

... Tudta, hogy ő ezt a férfit soha érdekelni nem fogja, ... és szeretni? ...

(Folytatjuk.)

embert választ képviselőjének, aki a szekularizáció hívének mondja magát. Ajánlja, agitáljon mindenki, minden lelkész a szekularizáció mellett.

Kiss Lajos azt hangoztatja, hogy a politika terén is működjenek, az 1848:XX. törvények végrehajtásának követelésétől el ne álljanak egy percre sem.

Kovács László a határozati javaslatban ellentmondást lát. Vagy alapítványi tőkét kérjenek, vagy a szekularizációt követeljék. De a kettőt együtt követelni ellentmondás. Javasolja, az alapítványi tőke követelését hagyják ki a javaslatból és vármegyei, törvényhatósági közgyűléseken agitáljanak az eszme mellett.

Hamar István a szekularizáció forszírozását a lelkeszgyűlés feladatául nem tekinti.

Nemes Arpád szerint az eszme benne van a társadalomban, az győzelemre fogja vinni. Az egyesületnek a törvény alapján állva követelni kell a törvény végrehajtását. Elegendőnek tartja, ha a választmány javaslatát fogadják el.

A határozati javaslat.

Baltazár Dezső dr. bezárja a vitát. Szólónál jobban senki sem viseli szívében a szekularizáció ügyét. Hajdúvármegye ismeretes határozatában neki is van része (Élénk éljenezés) Nagy István azon javaslatát, hogy a szabadgondolkodó egyesületekkel kezdet fogva küzdenek, nem tartja helyesnek az egyesületre nézve. Kijelenti, hogy álláspontja most is az, ami 1907-ben és 1908-ban. De nem tartja célirányosnak, hogy az ügyben a kongresszus határozatot hozzon. Az előző székéből ünnepélyes formában az a kijelentést teszi, hogy a kérdés a szőnyegről egyáltalában levéve nincs, hanem át van téve illetékes fórumára. Előadja, hogy szekularizáció ügye szerencsésen halad előre. Expónált helyeken is igen szerencsésen foglalkoznak az ügygel. Budapest legközelebb állást fog foglalni mellette. Biztosítja a kongresszust, hogy békésebb idők beálltával Hajdúvármegye újra napirendre tűzi az ügyet. Elfogadásra ajánlja a következő határozati javaslatot:

A kongresszus keresse meg mind a ref., ág. és unitárius egyházakat, illetve azok képviselőit elnökségét és kérje azt ezekre: Járuljanak együttesen az alkotmányos uralkodó elé és mutassák fel előtte az 1848. 20. t.-c. 3. §-nak a záradékát, kérve annak értelmében meghallgattatásukat. Egyidőben nevezett elnökségek emlékiratban forduljanak a magyar kormányhoz és törvényhozáshoz ugyanazon kéressel. És ha e tényezőktől a meghallgattatásra nézve biztosítást vettek, azonnal hivassanak össze a zsinatok, — mert egyházkormányunk a meghallgatás törvényes formájának, közvetítőjének egyedül a zsinatot engedi meg. A zsinatok aztán az összes szükségek kielégítését egybefoglalóan segélyezésünket sürgezzék a törvény alapján, mely nem egyesek, nem alkalmazottak, hanem az egyházak szükségének fedezését rendeli el.

A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Hamar István javaslatot terjeszt elő az országos vallásegyenlőségi szövetségbe való belépés iránt. Fejtegeti a szövetség programját, működésének irányát. Kéri határozati javaslatának elfogadását. A kongresszus a javaslatot egyhangulag el is fogadta.

Ezután Hamar István előterjeszti a protestáns sajtóiroda ügyét, majd javasolja, mondja ki az egyesület, hogy a sajtóiroda felállítását szükségesnek tartja s a sajtóiroda céljaira évi száz korona segélyt

Olcso szabott árak. Tulkövetelés kizárva. Egedmény nincs. Külön mértékosztály férfiak és nők részére.

ad, egyben felhívja sajtóirodát tudósítani.

A javaslat után egyhangulag

A lelkes

Ezután Székely adést a lelkeszgyűlés határozati javaslatát a közgyűlésnek a fizetésének 2400 forint, valamint az adását. A kongresszus

Nagy értéket Kálmán munkáját helyzetéről. Kivétel volt lelkeseket

Lelkes

A lelkeszgyűlésnek a szükségességét Endre.

Elsősorban szavazzanak városának, az egy millió tégla egyhangulag, hogy Losonc az árvaházhoz hozzájárult a bizottságot küld

Ref.

Az egyházi pitására dr. N. hogy állítsanak pénztárt. Adja testán napján kinyomatásról jék. A takarítására bizottságot elv

A kö

Számvevő ták meg s az ut kereskedelemi titkárnak, Debrecnek a sajtóközgyűlés előkész

A kon

Délután szép imádság elnök a kongresszus elnökelték a néket

Wekerle

A hatva

A kir

Wekerle

délelőtt ismét királynál. En talosan az v terelnök átve binet lemond azonban Wekerle volt a felső hogy a képmiképpen a nügleg ismét módjára vor

Bécsi h sulyozzák, h takozási tervék el, sőt i Kossuth Ferencnek a 67-es ban Náray képviselőház ennek a részterien me sek sokkal k mat, mint K

ad, egyben felhívja a lelkészeket, hogy a sajtóirodát tudósításukkal támogassák.

A javaslatot Kájel Endre felszólalása után egyhangulag elfogadták.

A lelkészek fizetésrendezése.

Ezután Székely József dr. tartott előadást a lelkészek fizetésrendezéséről. Végül határozati javaslatot terjesztett elő, mondva ki a közgyűlés, hogy kívánja a lelkészek fizetésének 2400 koronára való kiegészítését, valamint az ötödéves korpótlékok megadását. A kongresszus a javaslatot elfogadta.

Nagy értékű felolvasást tartott Sütő Kálmán munkácsi esperes a ref. lelkészek helyzetéről. Kívánatosnak tartja, hogy művelt lelkészeket képezzenek a teológiaiak.

Lelkészárvák internátusa.

A lelkészárvák kálvineuma felállításának szükségessége mellett érvelt Balla Endre.

Elsősorban is azt indítványozta, hogy szavazzanak köszönetet Hajduböszörmény városának, azért, mivel e humánus célra egy millió téglát és helyet ajánlott fel. Ezt egyhangulag el is fogadták. Majd jelezte, hogy Losonc városa alapítványt fog tenni az árvaház céljaira. A kongresszus elvben hozzájárult a kálvineum létesítéséhez s egy bizottságot küldött ki a terv kidolgozására.

Ref. Takarékpénztár.

Az egyház anyagi forrásainak gyarapítására dr. Nagy Vince azt indítványozta, hogy állítsanak fel egy református takarékpénztárt. Adjon ki az egyesület olosó protestán naplót s egyházi irodalmi művek kinyomatásáról is az egyesület gondoskodik. A takarékpénztár tervének a kidolgozására bizottságot választott. A másik két propositiót egyhangulag elfogadák.

A közgyűlés köszönete.

Számvevő Kovács Sándort választották meg s azután köszönetet szavaztak a kereskedelmi miniszternek, Szerényi államtitkárnak, Debrecen városának s közönségének a sajtónak s mindazoknak, akik a közgyűlés előkészítésében közreműködtek.

A kongresszus bezárása.

Délután háromnegyed három órakor szép imádsággal zárta be dr. Baltazár Dezső elnök a kongresszust. Végül még együttesen elénekelték a „Dicséret, dicsőség“ kezdetű éneket.

Wekerle a királynál.

A hatvanhetesek bizakodnak

A király még nem döntött.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt ismét kihallgatáson jelent meg a királynál. Ennek az audienciának hivatalosan az volt a célja, hogy a miniszterelnök átvegye a király döntését a kabinet lemondása tárgyában. Emellett azonban Wekerlének bizonyára alkalma volt a felségnek jelentést tenni arról, hogy a képviselőház keddi ülése után miképpen alakult a helyzet és valószínűleg ismét kifejtette a kibontakozás módjára vonatkozó nézetét is.

Bécsi hírek mind erősebben hangsúlyozzák, hogy Wekerle Sándor kiöntakozási tervét még távolról sem ejtették el, sőt inkább arról van szó, hogy Kossuth Ferenc audienciája után visszatérnek a 67-es megoldásra. Egy bécsi lapban Návay Lajos volt alkotmánypárti képviselőházi alelnök kifejezést is adott ennek a reménykedésnek, amikor egyszerűen megmondta, hogy a hatvanhetesek sokkal kevesebbet is átveszik a hatalmat, mint Kossuth és a függetlenségi párt.

Nekik nincsenek elveik, ők nem akarnak megvalósítani semmit, ők csak a hatalmat és a hozzáfűződő előnyöket akarják élvezni.

Ezért híresztelik már előre, hogy a király Kossuth audienciája után sem fog dönteni, hanem még több, csodálatos módon kizárólag csak hatvanhetes politikust is meg fog hallgatni. Október ötödikéig a válság semmiesetre sem lesz elintézve s a király kényszeríteni akarja a képviselőházat, hogy ismét napolja el magát.

A miniszterelnök Bécsben.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki tegnap este 9 órakor érkezett Bécsbe, Popovits Sándorral, az osztrák-magyar bank kormányzójával együtt vacsorált a Sacherben. Innen a miniszterelnök a magyar házban levő szállására tért. Wekerle Sándor ma reggel sétát tett a városban, majd 9-től 10 óráig Daruváry kabinetirodái osztályfőnök látogatását fogadta. Ezután Zichy Aladár gróf őfelsége személye körüli miniszterrel folytatott megbeszélést. Háromnegyed 12 órakor a miniszterelnök a Hofburgba hajtatott, ahol pontban 12 órakor külön kihallgatáson fogadta a királyt.

Wekerle Sándor miniszterelnök délután 5 órakor utazik vissza Budapestre. (Magy. Tud.)

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel hosszabb sétát tett a városban. Visszatérve a bankassei magyar palotába, kilenc órakor Daruváry Gézának őfelsége kabinetirodájába osztályfőnökének látogatását fogadta s vele hosszasan tanácskozott. A délelőtti folyamán Lers Vilmos kereskedelemügyi miniszteriumi miniszteri tanácsos is meglátogatta a miniszterelnököt. Wekerle miniszterelnök legfelsőbb kihallgatása déli 12 órakor a Hofburgban lesz. A kihallgatáson Wekerle átveszi őfelsége döntését a magyar kormány lemondási kérvényére vonatkozóan. Wekerle Sándor délután fél három órakor szándékozik visszautazni Budapestre. (Bud. Tud.)

Wekerle nyilatkozata.

Wekerle tegnap este fogadta a Frenzenblatt szerkesztőjét és a következő párbeszéd folyt közöttük:

Arra a kérdésre, hogyan vélekedik a miniszterelnök a helyzet további kialakulásáról, Wekerle így felelt:

— Azért jöttem Bécsbe, hogy a kormány lemondási kérvényére a döntést átvegyem. Ez audienciám kizárólagos célja. Egyebet nem mondhatok.

Arra a kérdésre, hogy az audienciám a politikai helyzetre vonatkozólag várható-e döntés, a miniszterelnök így felelt:

— Most nem várható döntés. Erről csak Kossuth audienciája után lehet szó. Előbb semmiesetre sem.

A tudósító azután a beszélgetést arról terelte, hogy milyen párt emberek kapnak meghívást a királyhoz Kossuth után, amire Wekerle azt válaszolta:

— Egyelőre csak az bizonyos, hogy Kossuth Ferencet fogadja a király. További meghívások fölött még nem határoztak. Ha ilyenekhez fordulnak, azok csak egy későbbi időben történhetnek.

A válság megoldásának időpontja.

Bécsből táviratozzák, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök mai kihallgatásáról a Wiener Mittage Zeitung jól informált részről a következőket közli:

— Természetes, hogy a helyzet további fejlődését illetőleg nem történt döntés ma, mert Kossuth Ferencet a király csak holnap fogja kihallgatáson fogadni és csak néhány nap múlva fog a függetlenségi párt vezetőinek meghallgatásáról dönteni. Kossuth kihallgatása után elreláthatólag egy kis szünet fog a kihallgatásokban beállni, mely szünet alatt a király behatóan tanulmányozni fogja az előtte fekvő javaslatokat. Az bizonyos, hogy a magyar válságot semmi esetre sem fogják október 5-ike előtt megoldani.

Wekerle az önálló bankról.

A Magyar Tudósító jelenti: A Magyar ország tegnap esti számában a politikai válsággal foglalkozva, Wekerle Sándor miniszterelnöknek egy állítólagos nyilatkozatát közli, mely szerint a miniszterelnök azt mondta volna, hogy „én megcsinálom az önálló bankot“. Ezzel szemben a M. Tudósítót felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy ezt a nyilatkozatot ebben a formában Wekerle Sándor miniszterelnök sohasem tette. Igy ugyan, hogy mielőtt az osztrák kormányval annak idején a kartellbankra vonatkozó tárgyalások megindultak volna, a miniszterelnök azt mondta, hogy a bank elkülönítést másképpen, mint állami bank formájában nem is tudja elképzelni és ezért az osztrák kormányval a kartellbankra nézve folytatott tárgyalások alatt, amint ezt a jegyzőkönyv is igazolja, tényleg azt a kérdést intézte a kormányhoz, hogy a maga részéről hozzájárulna-e az állami bank formájához. Az állami bank kérdését ekkor vetették fel, az osztrák kormány azonban hasonló okokból, mint a kartellbanknál, itt is tagadó álláspontot foglalt el.

Wekerle a király előtt.

Bécs, szeptember 30. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt háromnegyed tizenkét órakor jelentkezett kihallgatáson a királynál. Az audiencia kilencven percig, egy óra tíz percig tartott. Az audiencia után a miniszterelnök az egybegyűlt újságíróknak a következőket mondta:

— Több mint egy órán át voltam kihallgatáson a királynál. Őfelsége igen kegyesen fogadott, döntés azonban nem történt. A mai kihallgatáson a lemondott kormány felmentését kértem, erre vonatkozó elhatározását azonban őfelsége nem közölte velem. Bizonyos az, hogy a legközelebb, szombaton Kossuth Ferenc fog a király elé járulni.

Budapest, szeptember 30. A Budapesti Tudósító a következőket jelenti az audienciáról: Wekerle, mai kihallgatása alkalmával szóban és írásban előterjesztette őfelségének a kormány lemondását és a kabinet felmentését kérte. A király azonban erre választ nem adott s így döntés a mai kihallgatás alkalmával nem történt. A döntés csak a jövő hét végére várható s addig is a király a politikai pártok többségének vezérével: Kossuth Ferencet fogja külön kihallgatáson fogadni. Kossuth audienciája szombaton lesz.

A miniszterelnök elutazása.

Bécs, szeptember 30. Wekerle Sándor miniszterelnök az audiencia után a külügyminiszteriumban Aerenthal gróftól kereste föl, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Délután öt órakor utazott el a miniszterelnök Budapestre.

Bécsi kombinációk egy kabinetéről.

Bécs, szeptember 30. Bécsi politikai körökben úgy tudják, hogy illetékes helyen

még nem mondtak le arról, hogy a negyvennyolcas és hatvanhetes pártok együtt működjenek. Egy olyan kabinet megalakítását veszik kombinációba, amelyben a függetlenségi párt jutna tulsúlyba, de amelyben természetesen a 67-esek is erősen képviselve lennének. Elmerész kombináció szerint Khuen Héderváry gróf lenne a miniszterelnök. Nagy Lajos pénzügyminiszter, Kossuth Ferenc pedig azt a koncessziót kapná, hogy rövid idő múltán át venné át Khuen Héderváritól a kabinet vezetését.

A vasutas-árvák napja.

Térzene és konfetti-csata.

Hangverseny és felolvasás a Bikában

Ma volt a vasutas nap Debreczenben. A Piac-utca mentén két oldalán felállított, zöldszalakkal körülfűtött sátrakban vidám muzsikaszó mellett bájos leánykák nyújtották oda a perselyt a járókelőknek, hogy mindenki hozza meg azt a pár filléres áldozatot a vasutas árvák érdekében.

A rendezőbizottság, a hölgyeknek bájos serege, szinte páratlan szeretettel buzgólkodott azon, hogy a vasutasok árváinak javára egy kis tőke összegyűljön. Debreczen város közönsége semmiképen sem zárkózott el a nemes cél elől, a rendezőség pedig mindent megragadott, hogy a mai napot színessé, változatosabbá, az árvákra nézve pedig mindenképpen eredményessé tegye. Széles talán igen tekintélyes mértékben sikerült is. Hogy mozgalmasabbá tegyék azt a napot, az attrakcióknak egész légióját munkába vitték. Délután, délután térzene volt a városháza előtt. A nap folyamán pedig a bájos leány sereg, mint fegyvert szegezve a járókelők elébe a gyűjtő perselyt s ki nem nyitotta volna meg az erszényét, amikor ilyen nemes, humánus cél szolgálatában ilyen lekötő mosolyú hölgyek kérnek filléreket.

Estefelé még csak élénkült a hangulat. A korzón olyan hatalmas, elegáns közönség hullámozott, hogy igazán rég nem emlékszünk ilyen színes utcai soport. A szolid „pumpolás” ellenértékeként megkapták a fiatalurak, de még a kevésbé fiatalok, de bőkezűbbek a hűen kijáró konfetti záport. Egyszerre meg volt minden, ami garanciát nyújthatott arra, hogy a debreczeni vasutas árvák napja jól sikerüljön. Késő estig újból az Egyetértés zenekara szórakoztatta a közönséget pompás számaival.

A magyar szent korona országainak vasutas szövetsége debreczeni kerülete által az országos árvaház javára október hó 2-án a Bika disztermében estélyt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Rossini: Tell Vilmos nyitánya. Előadja Kiss Béla zenekara. 2. Prologus. Irta és felolvassa bácsaranyosi Dömötör György r. k. plébános. 3. Lányi: Régi nóta, Faál: Balatoni nóták. Előadja a Szent-László és a Vasúti altiszti dalárda. 4. Verdi—Liszt: Rigoletto paraphrase. Zongorán előadja Békési Anna. 5. Az angol életről. Értekezés. Irta és felolvassa: dr. Molnár Akos orsz. képviselő ur. 6. Enek-

számok. Előadja Adamek Hermina urhölgy. 7. Zárszám. Előadja: az Egyetértés zenekara. Az előadás pontban fél 9 órakor kezdődik.

Véres családi dráma Földesen.

Meggyilkolta a feleségét.

Aztán magát szurta agyon.

Megrázó rémes gyilkosság történt ma reggel a Debreczenhez közeli Földes községben. Egy jómódu földesgazda a reggeli órákban minden valószínűség szerint elmezavarában borzalmas rémtettet követett el. Bene István földesgazda, aki köztisztviselőnek örvendett a községben, ma reggel öt órakor felkelt, két gyermekét, akik közül az egyik hét, a másik tizenhárom éves, kiküldte a szobából, aztán lekapta a falról fegyverét s azzal kétszer rálőtt feleségére. Megrendítő látvány következett ezután. Az asszony halálosan találva, véres fejével hanyatlott vissza az ágyba, ahol feküdt s nyomban meghalt. A vérengző ember egy hosszú konyhakést vett elő s hasba szurta magát s a véres tett után nyomban ő is meghalt. Kezdetben az volt a hír, hogy büntényesete forog fenn, később azonban a vizsgálat is megállapította, hogy a szerencsétlen ember elmezavarában követte el tettét. A megrendítő esetről, amely érthetően nagy szenzációt keltett a községben, az alábbi részleteket jelenti tudósítónk:

Bene István 56 éves földesgazda, akit a községben becsületességéért tisztelték és szerettek, a legjobb egyetértésben élt feleségével. Benének a családi élete is kifogástalan volt. Öt gyermekük volt, akik közül kettő, egy hét éves és egy tizenhárom éves fiú odahaza maradt. Három leányuk Debreczenben és a vidéken szolgált. Bene István három nap óta az elmezavarának jelei mutatkoztak. Napok óta buskomor volt s feleségével alig beszélt. Tegnap reggel kiment a földjére, ahonnan csak késő este tért vissza. Bezárkózott a szobájába s tudni sem akart senkiről.

Ma reggel, még alig volt öt óra, amikor felöltözött s láthatólag feldúlt arccal ment át abba a szobába, ahol felesége és két gyereke aludt. A gyerekeket felkeltette és kikergette a szobából.

Erre a zajra felesége Bérczy Ágnes is fölébredt s rémülten kérdezte urától, hogy mi baja. A gazda azonban nem felelt. Sötét arccal, egyideig még nézte az asszonyt, azodament a falhoz, ahol fegyverei függtek s lekasztott egyet. A fegyverrel célba vette az asszonyt, aztán nagyot durrant a puskával s a szerencsétlen asszony rémes sikoltással esett vissza párnájára. Az ágy egy vértócsa lett. Vagy egy percig élt az asszony és úgy tetszett, mintha mondani akarna valamit. Hang azonban nem jött az ajkára. Mielőtt valaki is segílyt nyújthatott volna, az asszony meghalt.

A vérengző férj ezzel azonban még nem fejezte be borzalmas tettét. Amikor látta, hogy felesége meghalt, kirohant a konyhába s egy hatalmas konyhakést kapott elő. A késsel kétszer hasba szurta magát Bene, akin akkor már valósággal dühöngésre fajult az elmebaj.

A szurások halálosak voltak s Bene ott a konyhában holtan rogyott össze. A két gyermek ezidő alatt künn játszott az utcán s amikor a szobába tértek vissza, akkor látták, hogy apjuk és édesanyjuk meggyilkolva, vértócsában fekszenek.

A gyerekek halálra rémülten futottak a szomszédokba és sirva újságotkáltak, hogy a szüleiket meggyilkolta valaki. A szomszédok át is jöttek s megborzadva nézték a házaspárnak rettenetes végét. Mindnyájan meg voltak győződve arról, hogy a házaspár bünténynek esett áldozatul s hogy a gazdát és feleségét valaki az éjszaka folyamán meggyilkolta.

Amikor a borzalmas esetről a községi előljáróság értesítette a csendőrséget, az ügyet úgy beszélték mint büntényt, mert a községben sokan már azt is beszélték, hogy bekormozott arcú embereket láttak az éjszaka Bennék háza körül ólálkodni.

A debreczeni kir. ügyészség ma reggel a következő táviratot kapta a titokzatosnak átszó ügyről:

Ma éjjel meggyilkolva találták Bene Imre gazdálkodót és feleségét. Vizsgálatot illetőleg kérünk intézkedést. Csendőrség.

Az ügyészség előterjesztésére a vizsgálóbíró részéről Kovács Péter dr. és Horváth Artur mentek ki Földesre.

A vizsgálat kiderítette, hogy Bene Imre örültségi rohamában követte el a szörnyű bünt. Előbb feleségét ölte meg, aztán maga ellen fordította a fegyvert.

Horváth Artur dr. a szerencsétlen Bene Imrén minden kétséget kizárólag megállapította, hogy megőrült. Büntényről szó sem lehet ebben az ügyben.

Bene Imre és családja iránt nemcsak Földesen, de annak környékén is óriási a részvét, mert jószívű emberek voltak s igen gyakran segítettek a bajba jutottakat.

A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta a tragikus halállal elhalt házaspár elföldelésére.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

TANÜGY.

— Az általa os ipari közismereti tanfolyamra beiratkozott hallgatókat felhívja a debreczeni m. kir. állami fémipari szakiskola igazgatósága, miszerint f. év október hó 2-án szombaton este 7 órakor a tanfolyam megnyitására jelenjenek meg a Burguadia-utca 1. szám alatt.

Beiratkozás céljából fenti időig elfogad jelentkezéseket az igazgatóság.

Végkiárulás! Házlerombolás miatt

KONTSEK KORNÉL divatáruházában a raktáron levő női és uri divat cikkek tulnyomó részét rendkívüli olcsó árakon kiárusítom.

Debreczen, Kossuth-utca 1.

A deb

Érv

A m
lain és az
folyó évi
lép életbe
nyári me
üzletvezet
gesebb va

A d
Debrecen
kor Füzse
már éjjel
zesabonyl
óra 24 pe

A F
perkor in
órával ké
fog érkezi

A c
Debrecen
Debrecen
és oda es
motorosv
évad alatt

A m
nalon : A
40 perko
perkor v
tették.

A n
ról jelenl
kényel fel
reggel 7
kényelban
hoz Bud
ellenirány
után 4 ór
már délut
Csapra es

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A sz
erdői ve
röl este 6
a Szatmár
kor Szatn
Szatmár
05 perko
duló mot
1-ével me

A debreceni vonatok téli menetrendje.

Érvényes október elsejétől.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt másávasutakon folyó évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a debreceni üzletvezetőség vonalain a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A debrecen—füzesabonyi vonalon: A Debrecenből jelenleg reggel 4 óra 36 perckor Füzesabony felé induló vegyesvonat már éjjel 2 óra 58 perckor indittatik és Füzesabonyba, úgy mint jelenleg, délelőtt 10 óra 24 perckor érkezik.

A Füzesabonyból délelőtt 11 óra 33 perckor induló vegyesvonat Debrecenbe egy órával később, azaz este 6 óra 44 perckor fog érkezni.

A debrecen—szerencsi vonalon: A Debrecen és Hajdubaház között közlekedő, Debrecenből délután 2 óra 20 perckor induló és oda este 6 óra 34 perckor visszaérkező motorosvonat november hó 1-én túl a téli évad alatt is forgalomban marad.

A máramarossziget—aknaszlatinai vonalon: A Máramarosszigetről délután 3 óra 40 perckor induló és oda délután 4 óra 43 perckor visszaérkező vegyesvonat megszüntetik.

A nagykároly-csapi vonalon: A Csapról jelenleg délelőtt 10 óra 48 perckor Nagy-károly felé induló vegyesvonat Csapról már reggel 7 óra 15 perckor indittatik és Nagy-károlyban csatlakozást nyer a gyorsvonatokhoz Budapest és Máramarossziget felé. Az ellenirányban a Nagykarolyból jelenleg délután 4 óra 10 perckor induló vegyesvonat már délután 3 óra 05 perckor indittatik és Csapra este 9 óra 13 perckor érkezik.

A szatmárnémeti—kossuthkert károlyi erdői vonalon: A Szatmárnémeti gőzfürészről este 6 óra 38 perckor Szatmárhegyi piacra, a Szatmárhegyi piacról este 8 óra 46 perckor Szatmárnémeti Kossuth-kertre s végül a Szatmárnémeti Kossuthketről éjjel 10 óra 05 perckor Szatmárnémeti gőzfürészre induló motoros vonatok forgalma november hó 1-ével megszűnik.

Színház és Művészet

A színház műsora.

Pénteken: *Kivándorló*, színmű. Bemutató előadás. (B. bérlet.)

Szombaton: *Kivándorló*, színmű. (C. bérlet.)

Vasárnap: *Parasztkis szony*, operett. Bérletszűnet.

Hétfőn: *Kedély paraszt*, operett. Bemutató előadás. (A. bérlet.)

Kedden: *Kedélyes paraszt*, operett. (B. bérlet.)

Szerdán: *Bánk bán*, dráma. Disz előadás. (C. bérlet.)

Csütörtökön: *Erdézlány*, operett. (A. bérlet.)

Pénteken: *Válás után*, vigjáték. (B. bérlet.)

Szombaton: *Kedélyes paraszt*, operett. (C. bérlet.)

Tavas. Pótszékes zsufolt ház volt a ma esti első bérletes előadásnak a kerete. Az operett személyzet mutatkozott be a Tavaszban, Strausz pompás muzsikájú operettjében. A közönség nagy érdeklődése nem csupán a darab, de jó részben az új primadonna, Szilassy Etel felé fordult, aki a szobaleány szerepében debütált. Szilassy Etel kedves megjelenésű, temperamentumos művésznő. Hangja erős, terjedelmes, játéka kifejező, kedves és természetes. A bemutatkozással járó elfogódottság bizonyára befolyásolta egész művészi képességének kifejtésében és így végleges bírálatot első fellépése után nem is lehet mondani. A publikum

rokonszenvesen fogadta, ami a mitartózkodó közönségünknek nagy szó. A báróné szerepében Bárdos Irma igen jó volt, meleg színészeti hangja, finom játéka biztosította számára a sikert. Zilahyné S. Vilma szép és elegáns Margit volt, pompásan énekelt. Horváth Kálmán ismert művésze ma is magával ragadta a közönséget, de egyaránt hozzájárult a sikerhez a kifogyhatatlan humoru Gyöngyi Izsó, Gerő Ida, Arkosi, Ligeti és Kemény, akinek sokoldalúságát készséggel elismerjük, ma esti szerepében nem tudott illuziót kelteni. A kórusral a közönség nem volt megbékülve, annál jobban tetsetett a Perczel nővérek ügyes táncra. Az előadás gördülékeny volt. (—du)

Október hatodikán. Az igazgatóság mint minden évben, az idén is nagy ünneppel üli meg a vértanúk nagy napját. Ez alkalommal színre kerül Katona remek műve, *Bánk bán*, a címszerepben Lugosi Bélával, Gertrud királynét Gazdy Aranka, Melindát Huzella Irén és Bendeleibeni Szidórátt Báthory Mária adja. A főbb férfiszereplők: Petur—Arkusi, Biberad—Kemény, Ottó—Kardos, II. Endre—Mártonffy, Mihály Győre, Tiborcz—Györgyi Jenő. Az előadás előtt a zenekar ünnepi nyitányt játszik; irta és vezényli Kerner József, a P. Nagy Zoltán féle zenede tanára. Az igazgatóság ez előadásra az összes tanintézetek kitűnő tanulóinak ingyen jegyet utalványoz.

Erdézlány. Jarnó tavaly nagy sikert aratott szép zenéjű operettje legközelebb színrekerül a címszerepben Zilahinével. Új szereplő lesz II. József császár személyében Mártonfi Róbert.

Naptár, nagy terjedelmű irodalmi részt, Debreczen és Hajdúvármegye teljes ezim-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

Thaly Kálmán temetése.

Az ősz kuruc utolsó útja.

A gyászoló Pozsony.

Pozsony városában és a debreceni nagytemplomban ma délután megkondukt a Rákóczi-harang bugó, sirató hangja. Az ősz kurucot, a felejthetetlen emlékü Thaly Kálmánt kísérték ki utolsó útjára. Egy nemesen eltöltött élet után, a törhetetlen hazafiság szövetségét lobogtatva, a nagy fejedelm hűséges lantosa pihenni tért az anyaföldbe. Sok ezerre menő gyászoló sereg követte a nagy férfit koporsóját. Az ország minden részéből odasereglett küldöttségek a részvétnek, a nagy tiszteletnek külső virágát: egy-egy koszorút helyeztek el a ravatalra. A temetésen, mint jeleztük, a debreceni küldöttség is részt vett s a ravatal fölött Kovács József polgármester mondott rövid bucsu beszédet. A temetésről az alábbiakat jelenti tudósítónk:

Pozsony ma gyászpompát öltött. Az utcákat fekete lobogókkal aggatták tele. A gázlámpákat drapériákkal vonták be, a városba pedig egyre érkeztek az ország minden részéből a küldöttségek. Eredetileg úgy volt, hogy az evangélikus temetőből temetik el Thaly Kálmánt, a hely azonban oly szűknek bizonyult, hogy a nagy halottat átkísérték a Bél Mátyás-utcai templomba. Itt helyezték el díszes ravatalra Thaly Kálmánt. A templomban s kívül több mint háromezer ember tolongott. Ezekre menő koszorút helyeztek le a ravatalra.

A temetési szertartás délután négy órakor kezdődött. A városok küldöttsége mellett ott volt a képviselőház küldöttsége Mérey vezetésével, a tudományos akadémia nevében Berzeviczy Albert jelent meg.

A temetési szertartást Balogh Elemér evangélikus esperes végezte, aki beszentelte a halottat. Az első beszédet a ravatal fölött Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter tartotta, aki megható beszédben esetezte az ősz kurucnak nagyszerű pályafutását. Berzeviczy Albert a tudományos akadémia nevében bucsuztatta el Thaly Kálmánt s mint kiváló tudósról és nagyszerű történetíróról emlékezett meg.

Ezután megindult a gyászmenet ki a temetőbe. Nem maradt szem szárazon az egész temetési szertartás alatt. A temetésen Pávay Vajna Gábor, az elhunynak meghitt jóbarátja mondott bucsuzóbeszédet. Férfiak nők sirtak a beszéd alatt. Ezután a küldöttségek vezetői tették le koszorúikat. A debreceni függetlenségi párt koszorúját Tüdős János dr. tette le Debrecen város nevében. Kovács József polgármester mélyen megindító bucsubeszédet tartott.

Thaly Kálmán végrendeletét ma délebben bontották föl a pozsonyi járásbírósnál. A hatalmas iratból kitűnik, hogy az elhunyt általános örökösül hozzátartozóit nevezte meg. A végrendelet végrehajtója Wlasich Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke.

HIREK

— **A pénzügyminisztérium új államtitkárja.** Kupecz Ödön örökét betöltötték. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a pénzügyminisztérium új adminisztratív államtitkárja Pap Elek államtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri tanácsos lett. Az erről szóló királyi kézirat így hangzik:

A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Pap Elek államtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri tanácsost államtitkárrá kinevezem.

Kelt Bécsben, 1909. szeptember 27-én

Ferenc József, s. k.

Wekerle Sándor, s. k.

Az új államtitkár régi kipróbált munkása a pénzügyi közigazgatásnak. Hosszabb időn át vezette a hitel és költségvetési osztályokat s a kiegyezési tárgyalásoknál is hasznos szolgálatot tett tudásával.

— **Tífusz-járvány pusztít Szabadkán.** Szabadkáról telefonálja tudósítónk: Dömötör Miksa dr. kórházi főorvos járványkórház nyitását kérte a várostól. A városban már kétségbeesítő nagymértékben terjed a tífusz. Tegnap is, ma is két tífusz-megbetegedés történt. Ma egy ápoló-apáca is megbetegedett tífuszban. A kórház zsufolva van betegekkel, annyira, hogy még a folyosókon is betegágyakat kellett elhelyezni.

— **Ezresok az alsószoknyában.** A párisi rendőrség aminap igen jó fogást csinált, amikor egy elegánsan öltözött szép nőt tartóztatott le. Az elmúlt fürdővendégen ugyanis igen sok fürdővendéget meglóptak. Végre is a lopásokkal egy harminc év körüli elegáns nőt kezdtek gyanúsítani, aki a szépségével mindenütt általános feltűnést is keltett. Mire azonban az elegánsan öltözött urinót elakarták fogni, nyoma veszett. A minap azonban az egyik párisi áruházban sikerült egy rendőri biztosnak egy nőt tetten érnie, éppen amikor lopott. Megvizsgálták és selyem alsószoknyájában nagyszámu, ravaszul alkalmazott zsebet találtak, amelyekben 65 ezer korona értékű tárgyakat találtak. Azt hiszik, hogy az elfogott nő egy veszedelmes nemzetközi tolvajbandának a tagja.

— **A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zenekonzervatórium alapításának** a második évében az ország egyik legnagyobb zeneiskolájává fejlődött. A zongora-, hegedű- és énektanazakokon 33 osztály állítottott fel ez ideig. És pedig 17 gyakorló, 12 közép, 4 kiművelési és akadé-

miai előkészítő osztály. A jelentkezés már folyton tart, úgy, hogy októbertől számítható tandíjfizetési kötelezettséggel október elején új osztályok felállítására válik szükségessé. Kezdek és haladók a hivatalos órák alatt, d. e. 11-ig, d. u. 5-6-ig vétetnek fel az iskola helyiségében: Piac-utca 26 sz. emelet. Tandíj: 4 vagy 5 forint havonként.

— Akasztanak Krakóban. Krakóból jelenti tudósítónk: Vilnában a hadi törvényszék akasztófa-halálra ítelt egy Zakrzetski nevű osztrák állampolgárt. Hasztalan futott fűhöz-fához az elítéltnék atyja és bizonyítgatta ártatlanságát, az elítéltnék a haditörvényszék 24 órában belül ki akarja végeztetni. Dasinaki szociáldemokrata képviselő a belügyminiszterhez fordult segítségért.

— Kiállítás. A Hegedűs és Sándor cég Kossuth-utca 11. szám alatti helyiségeiben rendezett nagy könyv- és képképző kiállítás október hó 4-én estig megtartják.

— Osztálysorsjáték. Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték ma huzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

60.000 koronát nyert: 48780.
10.000 koronát nyertek: 19551.
5000 koronát nyertek: 41109 42984
45447 61472 77768 82990.

2000 koronát nyertek: 2157 3051
12430 12583 15006 17807 32239 40092
41866 42171 44689 52442 53128 54537 63548
65307 69207 78231 78256 89215 89331 97600
99181 100984 102329 106296.

1000 koronát nyertek: 7418 7457
10229 10768 11532 12253 13235 15740 16689
22034 23935 26870 27338 34200 34509 37987
41636 46164 48181 48291 50295 51494 53245
54517 57213 58700 63070 65587 67317 67390
69052 69665 69682 69721 70573 70740 76210
80527 87180 88605 89677 90873 92581 95566
96904 104188 100763 101136 101227 103731
104061 104601 136526.

500 koronát nyertek: 1273 1550 4144
4524 8008 9300 9459 9782 10205 12064 13086
24436 26701 27201 28862 29419 29915 32236
34045 35534 48554 48650 48971 49762 60100
60227 11426 61445 51823 61872 62959 63854
63929 64001 66454 66605 68204 74031 75182
75551 79036 79001 79612 70890 81884 82125
84385 85105 85867 87574 29676 91149 91839
96457 96484 98531 98981 99557 100485 100689
101248 101781 100009 102850 103236 104274
105001 109218 109269 109733 109736.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— Ujtás a színházi cukorkákkal. A debreczeni első Gőzcukorkagyár, hogy a közönségnek a színházi cukorkák könnyű beszerzését lehetővé tegye, 30, 60 filléres és 1 koronás izléses és csinos csomagokban állandó készletet tart Piac-utczán a Tisza palotában berendezett üzletében. A dobozok, melyekben 20 különféle fajta legfinomabb cukorka van csomagolva, a gőzcukorkagyár eredeti pecsétjével vannak leragasztva és kizárólag csak a fenti üzletben kaphatók.

— Oláh Gábor országos híri írónak „Petőfi képzelete” című legújabb műve 4 koronáért kapható Aczel antiquáriumban.

— A Royal remek. kényelmes, jó levegőjű kávéházában színház után 1 koronás színházi vacsorákat esetleg meletget is lehet kapni. Kitűnő zene Magyarai és Kis Béla felváltva játszanak. Előjegyzések bálók, bankettek, koncertek, zsurok és lakodalmakra, remek termek. Előzetes étkezésre előfizetéseket elfogadnak, ez idő sz rint nagy súlyt fektetnek jó konyhára, kitűnő borokra előzékeny kiszolgálás. Kiváló tisztelettel Hauer Bertalan Royal szálló tulajdonos.

— Portásliu felvétetik Letzter József lényképésznél.

— A Hungaria kávéház az előkelő uri családok egyedüli találkozó helye. Mindennap zene-estély. Dus választéka a színházi vacsoráknak. Saját termésű borok. Naponta friss csemege-különlegességek. Társaságoknak külön termek.

— Szép, jó, tartós és a mi a fő, olcsó a Hunnia műteremben készülő fénykép, levelezőlap és nagytás. Műterem Csapó-utca 1. Piac-utca sarok. Versenyműterem fővárosi mintára.

— Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontseck Gázánál.

— Konfetti bármily mennyiségben legolcsóbban Antalffy Józsefnél kaphatók Piac-utca 44.

Megbízható címlétar csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naplár pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

VAROSI SZINHÁZ.

Folyó szám. 3. B) bérlet 1-ső szám Debreczen, 1909. október hó 1-én. pénteken

A kivándorló.

Színmű: 4 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Hatfaludy herceg	Lugosi Béla
Pálfalvy Miklós	Mártonfy R.
Szentgrothy báró	Kardos Géza.
Jesszi	Huzella Irén.
Hegyi úrnők	Gyöngyi Izó.
Mihálvi Gáspár	Kemény Lajos.
Mihályné	Gerő Ida.
Adél, a leányuk	Gyöngyi Jolán.
Kelemen Kovács	Árkosi Vilmos.
Boka)	Szabó Ödön.
Veres)	Győre Alajos.
Nagy Gyurka rab	Torma Zsiga,
Kristóf	Nádor Zsiga

Folyó szám 4. C) bérlet 1. szám.

Holnap, szombaton október hó 2-án.

A kivándorló.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Hercegh F.

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(112.) Irta: Vértési Arnold.

Oldalában nem érzett már oly erős szurásokat, hanem annál erősebb hasgatásokat és káltságot fejében. Oly gyenge volt most, hogy pár perc múlva ismét elszunvadott, ámbár a fájdalmak csakhamar felköltöztek.

Különös érzés volt ez most. Úgy látszott neki, mintha háó eraszkednék le szemre, mintha a körülte lévő tárgyakat homályosan látná, csak mint valami fátyolon vagy ködön keresztül. Azán úgy látszott, mintha minden alak usznék lebegne, mozdona a reggeli szürke levegőben, mintha a házak fölázaskodnának s nádfedeleiket himbálnák: a fák az ut szélén fantasztikus alakot öltöttek s kinyújtották jobbra balra végtelen hosszú karjaikat és egymásba fogóztak: a póznák, melyeken a távsodrony végig vonult, sorban lépegettek egymásután mint a katonák.

Fehér Armin megtörülte száraz szeméit s csaknem ijedten meresztette ki; hiszen lombos fák és távirati póznák, a közel faluk háza, minden mozdulatlan s épen olyan, mint egyébkor szokott lenni.

Megcsóválta fejét. A láz jeleit érezte már testében, lelkében; képzelődése már olyan fokra hágott, hogy ébren álmodozni kezdett.

Ertelme nem homályosodott még el. Tudta, hogy lázás képzelet játszik vele s erőlködött józan maradni.

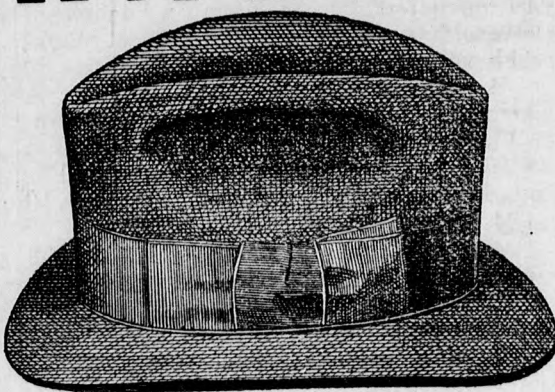
— Szent isten! — suttogá magában — eszemet veszttem!

S iparkodott végső megfeszítésével őrizni azt.

Érezte, hogy nagyon beteg s perczről perczre rosszabbul lesz, ámbár fejhasogatásai s oldalnyilalásai jóformán szűnnek.

(Folytatjuk.)

KALAP

különlegességek
4 koronától 10 kor-ig
Lengyelnél
Piac-utca 43.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vesese-hólyagés
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható Kontseck Géza fűszer és csemege kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

Hajdusági bajuszpedrő

kitüntette a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedrő.

Éltemet legjobb különlegesség a bajusz növeztetésére és ápoltására, mely meg nem avasodó szírmentes növényi balszamos anyagokból készült.

Védjegy.

Egyedül készíti

Grósz Nagy Ferenc

DEBRECZEN, Kossuth-utca 3. szám.
„Arany egyszarva” győgyserű
Telefon 400. Telefon 400.

Legolcsóbb legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére. Ajánljuk:

Arc-krémek, Illatszerek, Hőlgyporok, Kölni vizek, Fogporok, Fogcrémek, Fogpaszták, Fogkefék, Szájvizek, Szappanok, Hajvizek, Szoba-illatok

KÖZPONTI DROGUERIA

DEBRECZEN, Piacz-utca. — Városház épület.

Uj üzlet.

Kincs Arthur és Társa

férfi, fiu és gyermekruha nagyraktára

október 1-én nyílik meg.

Piacz-utca 58. szám alatt az Ipar- és Kereskedelmi Bank palotájában.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségekben a legkitűnőbb házi szer a

Hollandi GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban DEBRECZEN.

Figyelem!

Saját érdeke mindenkinek, a ki jó, tartós

saját készítésű czipőt

akar viselni forduljon bizalommal

Klein Ferencné

czipő raktárához

cégevezető

ELFENBEIN ADOLF

Simonffy-u. Bérház.

Olcsóbb mint bárhol.

Vászon, fehérnemű, asztalnemű, ágynemű, zsebkendő harisnya.

Mennyasszonyi Kelengyek

Donogán és

Somossy cégénél

Debrecen, Kistemplombazár.

NAGY LAJOS
Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából
Csapó-u. 13.

A kollégium mellett! A Bethlen utca 34 számú, teljesen új és szép kis urházat 25 ezer koronáért most meg lehet kapni!

Ez azonban az utolsó ár, ezen alul nem eladó! A ki előbb leteszi a foglalót a Nagy Lajos irodában, azé a ház!

Magában foglal egy rendbeli három szobás, két rendbeli két szobás lakosztályt mellék helyiségekkel. Világos pincze lakást és sötét pinczét. Az udvarban jó vizű kut! A házat venni akarók okvetlen tekintsék meg, mert ma egy ilyen házat még 30 ezer koronáért sem kapnak!

Óriási előnye:

1. A kollégiumhoz 1 percznyira van!

2. A főtér szájában van!

3. A zajtalan utca!

Izléses jeggyűrűk, szebbnél-szebb ékszerek, gyönyörű aranyneműek kitűnő zsebórák

órlási választékban és legolcsóbban

Rose Dezső

ékszerésznél kaphatók

Debrecen, Piac-u. 55. Hungária palota

A feltaláló leányai.

Impozáns nagyszerű hajzatot

szerezünk és tartunk meg egész a vén korig minden nagyobb fáradság nélkül, bajos manipulációk nélkül és lényegesebb költség nélkül, ha valódi célirányosan összeállított hajvizet használunk, a mely a fejbőrt erősíti és tisztán tartja és a mi legfontosabb ha a haj természetes zsirtartalmát rendezzük. Zsíros, olajos hajnak használjunk:

Uhlmann Peru Tannin vizet

zsirtartalom nélkül (veres csomagolás) Száraz, kemény, törékeny hajnak:

Uhlmann Peru Tannin vizet

zsirtartalommal (zöld csomagolás). Együttal eltávolítja a kellemetlen izadtságot és a hajat szagossá, ingóvá, fényessé és puhává teszi. Nem támadja a haj színét, nem piszkol és nem csinál foliot. Tiszta és világos és finom parfümös, üvege K. 2.50 és K. 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarország részére:

— Vertriebsgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3. —

Kapható Jóna és Jóna gyógyszerkereskedésében, valamint minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Bankhivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, a délutáni órákra (5-8-ig) bármely irodai munkára ajánkozik, Czím a kiadóban.

Pénztárnok felvétetik Fegyverházy János fűszerüzletében, ki már gyakorlattal bír előnyben részesül.

16 házól való fiu tanulónak felvétetik Kinos Arthur és Társa férfi ruha üzletében Piac utca 58.

Ügyes vasesztérgályos felvétetik a Stern kéfégyárban.

Adás-vétel.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butorok eladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szeresheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavaszokban, saját készítésű Clota és Casimir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpenz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2

Muskutály szőlő felkötni való naponta friss erkezesű Vadász Varga u. 185 sz. Telefon 488.

Függő lámpa eladó Iskola u. 8 szám ugyan-ot egy házmaster felvétetik.

Jókarban lévő függő lámpákat ekresek megvételre. Czím a kiadóban.

Pörkölt kávé különlegességek, Barkinek, bármely időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Teleny-utca sarok.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Beni Badacsony-utca 4. szám.

Különféle.

Egy fehér foxterieur kutya, levágott farokkal, 3 hónapos kani, korúbeli 3 héttel ezelőtt elveszett. A kutya neve „Fidi”. A szíves megtaláló illő jutalomban részesül, ha átadja Homokkert utca 75. sz. alatt.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám kétszemes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, min családi ügyekben. Kramer József.

Lakás.

Utcai butorozott, külön bejárattal szoba Széchenyi-u. 44 szám kiadó.

Stock-Cognac Medicinal
szavatolt valódi bor-párlat

Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.

Egyedül Cognac-gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából
Csapó u. 13.

Házát venni akarók!

Házát venni akarók!

Házát venni akarók!

A Főter szájában!

21 ezer forint most megkaphatnak egy olyan

nagy sarok, uri házat, melynek évi jövedelme 1900 forint! Tehát 9%-ot jövedelmez.

Ez a ház pedig a Simonffy utca 19 számú ház, mely két utcának a sarka és 17 ablaka van az utcára, a lakásokban cserépkályhák, minden lakásban sőt az elszobákban és konyhákban is gázvilágítás! A megvételhez 10 ezer forint készpénz elegendő! A tulajdonos a középű udvari lakásban lakik, ott értekezhetni lehet vele bármikor!

Az épület magában foglal négy rendbeli felső lakosztályt, kiencz utcái, négy udvari és három előszobával, a keresztépület nyitott verendával, minden lakosztályhoz spájz és padfelfűtés, van továbbá négy pincze lakosztály, melyből három mint nyitott üzlethelyiség a Kápolnasi utcára nyílik és az udvarban teljesen új és jó vizű szivó-nyomó szivattyús kut!

A tulajdonosnak — becsületszavomra mondom — több mint 22 ezer forintban van e ház, de mert több háza is van, azért akarja e házat eladni!

Debreceni Tisztviselők Öngazdálkodó Egyesületének szabója.

Megérkeztek a legdivatosabb férfi szövet ujdonságok őszi és téli idényre,

ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Öngazdálkodó Egyesületének mintagyűjteménye.
Szabó László férfi szabó — — —
Széchenyi-utca 1. sz.

Eladó ház.

A kiskoru Konrad testvérek tulajdonához tartozó és Debreczen Széchenyi utca 50. sz. ház 368 □-ol udvarából 300 □-ol terület a rajta lévő épületekkel együtt 80.000 korona vagyis 15 ezer forintért önökön eladó.

A most említett vételárból mindenekelőtt az ezen házra, nemkülönben az ezen ház végében fekvő Arany János utca 59. sz. házra egyetemleg betáblázott 25.000 korona takarékpénztári kölcsön, és hátralékban lévő kamatja és törlesztési részletei, nemkülönben 2068 kor. 14 fill. adónátralek és ennek kamatja stb. fizetendő le, a 25.000 kor. takarékpénztári kölcsön a takarékpénztár engedélye szerint törleszhető.

Az eladandó 300 □-ol területen létesített 12 kis lakhely, háztér havonta 194 kor egy év alatt 2314 kor.

Értekezhetni Arany János-utca 59. sz. a. a gyámapánánál.
Debreczen, 1909. szept. 24

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Szülők figyelmébe!

Ha a gyermekek részére ócsón, praktikus, iskolai, házi nagy alkalmi ruha kelméket akar vásárolni, úgy tekintse meg ez alkalommal dusan felszerelt raktárunkat. Feinöttek részére gyönyörű costum, pongyola, blouse és külön alj kelmék, minden hozzávaló belés és diszaruk óriási választékban.

Nagyon jó kelmék házi ruhára38 krtól.
Ossze nem gyűrhető mintázott chevrot64 „
Szép, div. angol kelmék costumra98 „
Egész finom costum sima kelme120 „
140 % valódi angol costum kelmék248 „
1 vég elég jó vászon, frt 4.24 „

Fegyverházy kötesü harisnyák. Csipkék, szallagok. Férfi, női és gyermek kész fehéreneműek. Ékező és kávé garniturok, törülközők, damasztok. Schiffonok, zephyrek, mindenféle mosó árak, különféle selymek gyönyörű választékban!

Saját készítésű paplanok már 2. forintól. Tömérdek maradék minden áron.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.
Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Kétszermosott kovácsszén

legolcsóbb beszerzési helye

Hay Károly és fia

raktára.

Megrendelési iroda:

Széchenyi-utca 12. sz., a kir. tábla átellenében.

Raktár: a nagyvasút állomáson.
Telefon 276.

Urak figyeljenek!

A legszebb és legdivatosabb

őszi és téli öltönyöket

a legelőnyösebb feltételek mellett készíti

Tóth József

férfi szabó. Vár-utca 2. szám.

Ha a megrendelő fáradni nem akar, kérem értesíteni és mintával elmegyek.

Női ruhaszövetek

Az őszi és téli idényre, valamint lianetek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fűzők. Arcfátyol, divatóvek, gyöngy- és bőr díszítések. Menyasszonyi selymek, koszorúk és látványok

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-vaszon- és szőnyeg raktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Álaptatott 1842-ik évben.